

СТАНОВИЩЕ

от д-р Петя Иванова Несторова

доцент по български език в Университета по хранителни технологии – Пловдив

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

в област на висше образование **2. Хуманитарни науки**

професионално направление **2.1 Филология**

докторска програма **Германски езици: Английски език**

Автор: КОРНЕЛИЯ БОРИСЛАВОВА ЧОРОЛЕЕВА

Тема: „Образуване на телескопични думи в английския и българския език“

Научен ръководител: доц. д-р Снежа Тодорова Цонева-Матюсън, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

Със заповед № **Р-33-4897/08.10.2020** г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „**Образуване на телескопични думи в английския и българския език**“ за придобиване на образователната и научна степен 'доктор' в област на висше образование **2. Хуманитарни науки**, професионално направление **2.1 Филология**, докторска програма **Германски езици: Английски език**.

Автор на дисертационния труд е **КОРНЕЛИЯ БОРИСЛАВОВА ЧОРОЛЕЕВА**, докторантка на самостоятелна подготовка към катедра „Английска филология“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ с научен ръководител **доц. д-р Снежа Тодорова Цонева-Матюсън**.

Представеният от Корнелия Бориславова Чоролеева комплект материали на хартиен носител е в съответствие с чл. 36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;
- протокол от разширен катедрен съвет, свързан с докладване на готовност за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд;
- дисертационен труд;
- автореферати на български и английски език;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- копия на научните публикации;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;

– справка за спазване на минималните национални изисквания.

Докторантката е участвала в пет специализирани конференции, на които е докладвала отделни проблеми, засегнати в дисертацията, представила е и две статии в интернет списание. Във всички седем публикации Корнелия Чоролеева декларира своите научни интереси и заявява своя траен интерес към разработваната тематика.

Словообразуването във всеки език притежава динамични полета, в които винаги има какво да се работи. В този смисъл темата за телескопията е интересна и актуална, защото в нея има много неизяснени въпроси, няма единодушие дори по въпроса какво представлява тя като словообразователно явление, по тази причина формулирането на авторски дефиниции за телескопията от Корнелия Чоролеева е абсолютно необходимо за успешната работа над дисертацията.

Докторантката поставя във фокуса на дисертационния си труд телескопично образуваните съществителни имена в английския и българския език, съпоставително изследвани, класифицирани и коментирани с инструментите на когнитивната лингвистика. Това е подходящо избрана актуална и благодатна тема за дисертационното проучване.

Корнелия Чоролеева демонстрира много добра библиографска осведоменост и отлично познаване на научните изследвания по темата, това го доказват 250-те заглавия използвана литература. Освен че показва детайлно познаване на проблемите по дискутираните въпроси, авторката приносно изработва свой комбиниран научно-изследователски модел, който осмисля и прилага в полето на предлаганите вече научни гледни точки. Тя комбинира „Теорията за концептуалната интеграция или сливане, изложени от Фоконие (1997), Фоконие и Търнър (2002), Търнър (2014), Кулсън (2001) и пр., както и Рамковата семантика, разглеждаща рамките като динамични структури (Барсалу 1992). Чуждоезиковото влияние върху образуването на телескопични думи и съкратени композити в българския език се разглежда от гледна точка на теорията за езиковия контакт“ (Чоролеева – дисертация, 2020: 9). Докторантката обобщава лингвистичните изследвания по въпроса, предлага съпоставка на телескопичните думи в английския и българския език и анализира структурата и семантиката им през призмата на когнитивната лингвистика.

Избраната методика на изследване е уместна и позволява постигане на поставената цел, както и получаване на адекватен отговор на поставените въпроси. Когнитивните модели, избрани като методологична рамка в лингвистичното изследване, дават възможност на авторката да направи множество приносни наблюдения и съпоставки в различните структурни типове телескопично словообразуване на съществителните имена в английския и българския език.

Дисертацията на Корнелия Чоролеева има класическа структура със стройна организация на текста.

Уводът ясно и еднозначно представя обекта, предмета, целите, задачите и методите на изследването.

В първа глава докторантката показва отлично познаване на изследвания проблем: първо се представят основните подходи в изучаването на телескопията, след което се коментират и анализират когнитивните модели, в чиито рамки се поставят, класифицират и обясняват изследваните езикови единици. Корнелия Чоролеева предлага критичен преглед на литературата и уместно коментира научните тези.

В същинската част, втора глава, след като е избрала и формулирала методологичната изследователска рамка и теоретичната обосновка на подхода към работата си, докторантката класифицира, представя словообразователните модели на всички обособени групи лексеми, анализира ги и съпоставя процесите в английския и българския език. Това е и истински приносната част от дисертацията, в която за първи път се прави основен анализ на съществителните имена, образувани чрез телескопия, в английския и българския език, като се представя тяхната морфемна структура и значението им от гледна точка на когнитивната лингвистика. Докторантката подбира изследваните лексикални единици, след като предварително е уточнила научните критерии и е дефинирала телескопията, което също е приносен елемент. Предложените две работни дефиниции за телескопията са приноси към разрешаване на противоречивите схващания за този тип словообразуване.

Приносен е и езиковият корпус, който съдържа 1833 конструкции в английския език и 361 в българския език и е създаден „на база на съвременни източници, които в по-голямата си част съдържат езиков материал, неприсъстващ в едноезични и двуезични речници“ (Чоролеева – автореферат, 2020: 28). Това е внушително число, което осигурява обективност на наблюденията и достоверност на направените изводи.

В заключението Корнелия Чоролеева подробно и отново в класификационен характер коментира изпълнението на основната цел на дисертацията: да установи какво е чуждоезиковото влияние върху образуването на телескопични думи и съкратени композити в българския език, както и да представи семантичната структура на тези съществителни имена в английския и българския език в рамките на когнитивния подход.

Представените диаграми, таблици и статистически данни демонстрират уменията на докторантката да наблюдава и обобщава научните факти, да борави аналитично и дедуктивно с теоретичните постулати и да представя в синтезиран вид резултатите от практическата си работа, което говори за изработени научни умения и постигната зрялост в работата.

Стройната и логична последователност на отделните части, ясният изказ, което не е често срещано при младите учени, са част от положителните страни на текста. Докторантката задълбочено изследва проблемите, представя всички гледни точки в научната литература, след което формулира своите виждания научно аргументирано.

Приносите на изследването са описани коректно в заключителната част на дисертацията и в автореферата.

Докторантката има седем публикации по темата на дисертацията, които представят различните етапи от работата ѝ, като демонстрират задълбоченост и отлично познаване на проблемите.

Авторефератът е разработен според изискванията и точно резюмира отделните глави на дисертацията, правилно представя основните наблюдения и резултати, до които се стига в изследването. Той е изработен в съответствие с нормативните изисквания на Пловдивския университет и Филологическия факултет.

Накрая искам да споделя, че познавам Корнелия Чоролеева от 12 години. Тя е упорита и последователна в работата си, а като човек е отзивчива и сърдечна. Аз съм свидетел на нейния дългогодишен труд, продиктуван от интересите ѝ в областта на словообразуването в английския и българския език, и то фокусирани върху неизяснени или не съвсем популярни проблеми. Заедно сме участвали в много научни форуми, където тя е представяла и коментирала конкретни въпроси, свързани с телескопията и словообразуването, които днес са вече част от дисертационното ѝ проучване. През тези години тя постигна значително научно израстване, което демонстрира и в своята дисертация. По тази причина, а и след като се запознах подробно с дисертацията ѝ, убедено твърдя, че докторантката сама е извършила проведеното дисертационно изследване, съвестно и компетентно е изяснила теоретичната рамка, с която работи, а анализът на езиковите единици, получените резултати, формулираните приноси и представените два корпуса са нейна лична заслуга.

Препоръчвам ѝ да публикува своето изследване, за да може по-широк кръг от изследователи да се запознаят с него и за да могат нейните идеи и изводи да добият по-голяма популярност.

Дисертационният труд *съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати **напълно** съответстват на специфичните изискванията на Филологическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката Корнелия Чоролеева **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научната специалност **Германски езици: Английски език**, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради изложеното становище убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от дисертационния труд, автореферата, постигнатите

резултати и приноси, и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен 'доктор'* на Корнелия Бориславова Чоролеева в област на висше образование **2. Хуманитарни науки**, професионално направление **2.1. Филология**, докторска програма **Германски езици: Английски език**.

11.10.2020 г.

Изготвил становището: .....

доц. д-р Петя Несторова